

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 13C/372/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114223531
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Svediaková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2015:5114223531.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudkyňou JUDr. Beátou Svediakovou v právnej veci navrhovateľa: Quantum Credit a. s., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpený: PERSPECTA Legal, s. r. o., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 668 745, proti odporcovi: F. F., Z. X.X.XXXX, B. XXX XX P. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, o zaplatenie 217,83 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľa **z a m i e t a .**

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom došlým súdu dňa 9.7.2014 sa navrhovateľ domáhal rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 217,83 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 26.7.2011 do zaplatenia.

Návrh odôvodnil navrhovateľ tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a. s. uzavrela s odporcom dňa 8.11.2010 zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytovanie mobilných hlasových služieb odporcovi, a súčasne uzatvorila dodatok k zmluve o pripojení, predmetom ktorého bolo poskytnutie zľavy na telefón v lehote viazanosti 24 mesiacov. Podľa účtovných dokladov bolo zistené, že odporca neuhradil faktúry za poskytnuté služby, z čoho mu následne vyplynula povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu, ktorá mu bola vyfakturovaná faktúrou č. 7106596169 splatnou dňa 25.7.2011 vo výške 248,95 eur. Navrhovateľ si uplatňuje nárok na zmluvnú pokutu v alikvotnej časti za príslušný počet mesiacov počítaných od mesiaca, v ktorom došlo k porušeniu povinnosti odporcom až do mesiaca ukončenia viazanosti služby, t. j. za 21 mesiacov. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2013 spoločnosť Slovak Telekom, a. s. postúpila predmetnú pohľadávku na navrhovateľa, ktorý si ju uplatňuje v tomto konaní.

Odporca sa k návrhu v priebehu konania nevyjadril.

Podľa § 115a ods. 2 OSP pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch (pozn.: ide o konania, ktorých predmet nepresahuje zaplatenie sumy 1.000,- eur).

S poukazom na ust. § 156 ods. 3 OSP súd oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu na deň 26.2.2015 a vo veci rozhodol rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania.

Dokazovanie súd vykonal oboznámením s predloženými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spisovom materiáli - zmluvou o pripojení Fix, dodatkom k zmluve o pripojení, oznámením o postúpení

pohľadávky s pripojenou špecifikáciou pohľadávky a s faktúrou č. 7106596169, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav:

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. (telekomunikačný operátor) uzavrela s odporcom zmluvu o pripojení Fix a dňa 8.11.2010 aj dodatok k zmluve o pripojení, predmetom ktorých bolo poskytovanie mobilných hlasových služieb a odpredaj mobilného telefónu Nokia 7230 odporcovi za akciovú cenu 1,- eur. Pre prípad porušenia zmluvných povinností odporcom v dobe viazanosti 24 mesiacov bola v dodatku stanovená zmluvná pokuta vo výške 248,95 eur. Odporca sa zároveň zaviazal riadne a včas platiť cenu poskytnutých služieb.

Faktúrou č. 7106596169 bola odporcovi vyfakturovaná zmluvná pokuta vo výške 248,95 eur, splatnosť bola vo faktúre stanovená na 25.7.2011.

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. listom zo dňa 27.11.2013 odporcovi oznámila, že došlo k postúpeniu pohľadávky na navrhovateľa a vyzvala súčasne odporcu, nech dlžnú sumu 248,95 eur uhradí už na účet navrhovateľa.

Odporca sumy vyfakturovanú vyššie uvedenou faktúrou dosiaľ neuhradil.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“): Záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Podľa § 489 OZ: Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 78 ods. 9 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách: Zmluvy o pripojení podľa doterajších predpisov sú zmluvami o poskytovaní verejných služieb podľa tohto zákona.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvného vzťahu): Zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup verejnej telefónnej siete alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a) zák. č. 610/2003 Z. z.: Podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do 3 mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zák. č. 610/2003 Z. z.: Účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka: Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má právo veriteľ požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 544 ods. 1 OZ: Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ: Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 52 ods. 1 OZ: Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ: Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ: Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ: Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ: Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ: Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ: Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ: Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ: Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a ods. 1 OZ: Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 OZ: Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol z nasledovných dôvodov:

Zmluvná pokuta vyúčtovaná faktúrou č. 7106596169 vo výške 248,95 eur nebola individuálne dojednaná, keďže jej dojednanie odporca vystupujúci v danom právnom vzťahu v pozícii spotrebiteľa nemohol vo formulárovej zmluve nijako ovplyvniť, a teda ide o neplatne dojednanú zmluvnú pokutu, z ktorého dôvodu nevznikol nárok na zaplatenie takto dojednanej zmluvnej pokuty.

V spotrebiteľských zmluvách uzatváraných vo viacerých prípadoch (a aj zmluvy o pripojení uzatvárané mobilnými operátormi sú toho príkladom) je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute, podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, ktoré navrhovateľ bežne uzatváral s aj s inými spotrebiteľmi. Ak by aj hypoteticky dochádzalo pri uzatváraní obdobných zmlúv k určitým modifikáciám výšky zmluvnej pokuty zo strany dodávateľa, možnosť spotrebiteľa zasiahnuť do tohto procesu je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom tzv. súdnou kontrolou (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Je pritom právne bezvýznamné, že navrhovateľ si aktuálne v tomto konaní uplatňuje iba „aliquotnú časť“ z tejto pokuty vo výške 217,83 eur (za 21 mesiacov viazanosti) - ak raz bola zmluvná pokuta ako celok neplatne dojednaná, akákoľvek modifikácia jej výšky v budúcnosti neprichádza do úvahy.

Tunajší súd pritom poukazuje aj na znenie rozsudku Krajského súdu Prešov z 24. apríla 2012, sp. zn. 6Co 91/2011. V uvedenom spore išlo o v podstate analogický návrh, v ktorom si telekomunikačný operátor uplatňoval nárok na zaplatenie 81,61 eur ako ceny za využitie telekomunikačných služieb z dvoch zmlúv a na zaplatenie dvoch zmluvných pokút 785,42 eur, spolu 867,03 eur.

Okresný súd Prešov ako súd prvostupňový uložil odporcovi zaplatiť za využité služby 81,61 Eur (hovory). Plnenie zo zmluvných pokút priznal len čiastočne. Za významné považoval predajné ceny dvoch telefonov (2x 132,44 = 264,88 Eur). Nad predajnú cenu považoval prvostupňový súd zmluvné pokuty za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Návrhu na zaplatenie 867,03 Eur tak vyhovel čiastočne v rozsahu 346,49 Eur (81,61+264,88) s úrokom z omeškania 8,5 % ročne od 2.10.2008 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov náhradu trov nepriznal.

Krajský súd Prešov ako súd odvolací rozsudkom z 24. apríla 2012, sp. zn. 6Co 91/2011 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že sa žaloba o zmluvné pokuty ako absolútne neplatné v celom rozsahu zamietla.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav navyše zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa pritom týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ; „z neplatného právneho úkonu“). Pre úplnosť možno dodať, že zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zároveň je nutné ešte dodať, že navrhovateľ v konaní ani len nepreukázal, že skutočne došlo k porušeniu zmluvných podmienok odporcom - navrhovateľ neuviedol, aké faktúry za poskytnuté služby odporca neuhradil a v akej výške, a ani tieto faktúry nepredložil, súd teda ani nemohol dospieť k záveru, že objektívne došlo k porušeniu zmluvných podmienok odporcom (a teda či bol splnený tento predpoklad na vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty). Možno teda skonštatovať aj to, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s ním tvrdenými skutočnosťami o dôvodnosti vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty.

Odporca bol v konaní úspešný, preto mu s poukazom na ust. § 142 ods. 1 OSP prináleží právo na náhradu trov konania voči v konaní neúspešnému navrhovateľovi (ktorého návrh bol v celom rozsahu zamietnutý), keďže si však odporca v konaní žiadne trovy neuplatňoval, resp. mu v konaní žiadne trovy ani nevznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal (v zmysle ust. § 151 ods. 1 vety prvej OSP súd rozhoduje o náhrade trov konania na návrh).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP), t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).